

LJUDSKI TEDNIK

Neodvisno glasilo slovenskega ljudstva.

Izhaja vsak četrtek.

Naročnina: za celo leto . . . Din 50.— mesečno . . . . . Din 5.—
za pol leta . . . „ 25.— za inozemstvo „ 80.—

Uredništvo in upravnništvo: **Ljubljana, Sodna ulica št. 5.**

Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Rokopisi se ne vračajo.
Oglasi se računajo po tarifu. — Poštno-čakovni račun št. 13.236.

Politika in politika!

Slovenci smo politični romantiki, Hrvati politični zgodovinarji, Srbi pa realni politiki. Prvo je znak mladosti, drugo znak sijajne preteklosti, tretje pa znamenje politične zrelosti.

Mi Slovenci smo romantiki, ker smo mladi, brez preteklosti: Prihodnost se nam svita v najlepših barvah, sadovih naše mladostne fantazije.

Hrvatska duša je polna sijajne preteklosti naroda in se jej opravičeno divi. Odtod izvira opravičen ponos, biti Hrvat. Nesorazmernost sedanosti s preteklostjo pa vzbuja nezadovoljstvo in proteste.

Srbe je silila zgodovina, pečati se neprestano z realnostjo sedanosti in tako se je, hočeš nočeš, razvil čut in razum za realno politiko.

Nihče ne more odrekati nam Slovencev pravice do romantike. Mladi smo, toraj romantični in plavamo v najvišjih sferah. V oblakih smo si zgradili svojo državo kakor si jo mi želimo. Majhna in lučkana čista slovenska državica brez druge primesi.

Toda romantika nudi sicer mnogo veselja in nič manj raziskavanje slavne domovinske zgodovine, a dozdeva se nam, da morajo v danih razmerah vedno biti politično tisti na vrhu, ki delajo **realno politiko sedanosti**. Ne pomaga nič, tudi mi Slovenci moramo enkrat preiti od romantike do realne politike. Država SHS se ne nahaja v oblakih, temuč leži na tej solidni in **prozaični** zemlji. Na tem planetu je naše politično polje, na tem polju pa ne zraste niti ena bilka brez treznega, smotrenega dela. Slovenci imamo pravico in dolžnost, da v državi **soodločujemo**. Kako pa naj soodločujemo, ako smo v svojih mislih in načinih približno ravno tako daleč od zemlje in države SHS kakor prebivalci Marta od našega planeta. Približajmo toraj naše misli prozaični zemlji in lotimo se realnega narodnega in ljudskega dela, kakor nam velevala dolžnost.

Realna politika je stvar politično zrelega naroda. Tak narod vodi sam svojo politiko, na temelju realnosti. Zgled so nam osobito Švicarji, ki so prvotno bili kakor mi sami kmeti: gornjanci in vinogradniki. Še danes prevladuje kmečki značaj dežele. Politično so tako zreli, da vsak državljan zna samostojno presojati vsa javna vprašanja in se natančno zaveda pomena in morebitne dalekosežnosti svojega glasu. Ako pa mi nismo še tako daleč, treba, da moder in energičen voditelj našega ljudstva dela realno politiko v našem imenu in za naš blagor. Nikakor pa ne gre, da ljudski voditelji plavajo s svojimi političnimi računi in načrti v oblakih in se izčrpavajo v fantastičnih teoremih in problemih. Naša oblačna čistoslovenska državica naj bo za nas dobre slovenske **otroke**, ki imamo pravico do romantike in ki nas romantika veseli. Od vas pa, ki ste ali hočete biti voditelji ljudstva, zahtevamo, da ne sanjarite, temuč pošteno in pametno **delate**.

Vi vpijete nad Srbi, sami pa storite vse kar morete, da nimate in **ne morete** imeti vpliva na vodstvo državnih zadev! Zakaj tako? Glavni zakon političnega udejstvovanja je: delati, delati in zopet delati; pa pametno delati, za javno korist.

Ni pa delo zabavljanje, zmerjanje in klevetanje. Tudi ne demagoško licitiranje za naklonjenost manj razsodne mase. Licitiranje z nemogočimi obljubami.

Slovenci se moramo lotiti realne politike, ako **nočemo biti popolnoma izključeni od praktičnega in uspešnega sodelovanja v državi**, ako nočemo odstopiti enkrat za vselej vodstva naših državnih zadev drugim. Naša realna politika mora biti trezna, energična in smotrena.

Realna politika pa se ne sme zamejnjavati s skrivnostnim spletkarjenjem in varanjem. Realna politika, ki je vredna **mož in našega naroda**, mora biti odkrita in lojalna, tako da

ustvarja splošno zaupanje. Tedaj baš nasprotno onega, kar so delali doslej naši voditelji. Po teh voditeljih smo zgubili Slovenci v lastni državi ves kredit. To vedno kolebanje, koaliranje, blokiranje, izigravanje, koketiranje in kontraktiranje, varanje, skakanje od ekstrema do ekstrema, transigiranje in ponujanje na vse strani in varanje vseh, — **to ni realna politika**, temveč ena največjih in najhujših pogrešk, ki se dosti opravičeno označuje kot politično vlačugarstvo. Ta pogreška nas je veliko veljala, škodovala je Sloveniji na vseh poljih, poleg tega nas pa še pripravlja ob vsak kredit! Tako ne more in ne sme iti naprej. Drugače zaigramo sploh vse. Zadnja ura je, da se to spremeni.

Še bolj kot Srbi in Hrvati potrebujemo mi Slovenci realne politike, proste vsake romantike: pametnega, smotrenega in lojalnega političnega vodstva. Že zato, ker nas je najmanj. Treba nam političnega vodstva, katero bodi zlasti lojalno nam nasproti, nam odkrito obrazloži svoje smernice in jih potem tudi stopnjema oživotvori. Nesreča pa je politično vodstvo, ki nam obljublja sinje z neba, razdira v nerazsodni masi zadnji ostanek zdrave pameti, — dosega pa vedno le nasprotno obljubljenega. Gre za **našo** kožo, za naše kulturne in gospodarske koristi in mi smo dosledno poroki in plačniki za slabe gospodarje in zapravljalce, ki so naši voditelji. Taki voditelji, ki so potrebni strogega **kuratorja**, izvršujejo kuratelo **nad nami in zapravljaajo naše pravice, naše želje, naš ugled in naš denar**. Tako ne sme

iti naprej. To ni politika, kakršne nam je treba!

Če mi ne moremo ven iz romantike, ki imamo pravico do nje in se ji vdajamo na svoj račun; na vsak način morajo ven iz romantike naši voditelji, ki jo **uživajo na naš račun**. Če pa nikakor ne morejo otrresti se tega igračkanja na naše stroške, potem **naj se umaknejo**, kar zahteva poštenje.

Ne sme več veljati stavek, da mi delamo romantično politiko, Srbi pa realno. Uveljaviti se mora prav hitro nova resnica, da delamo tudi mi, po svojih voditeljih, realno politiko. Tako in le tako se bo vspostavilo politično ravnotežje med nami in Srbi. Dejanski se dajo vse nasprotujoče politične formule, ki vznemirjajo juoslovansko politično javnost reducirati na eno formulo: **politično ravnotežje!** Kako pa naj pridemo do tega ravnotežja, če mi samo sanjarimo, drugi pa delajo realno politiko? Sprevideti moramo, da do realnih političnih uspehov vodi samo **realna politika!** Vse drugo je otročarija ali pa kaj mnogo hujšega.

Državna kriza, katero v svojih posledicah občuti vsak državljan, bo takrat rešena, ko se ustvari politično ravnotežje Slovencev, Hrvatov in Srbov. To pa nastopi tisto uro, ko bomo **vsii delali trezno realno** politiko. Dokler jo bo delal le oni, drugi pa ne, bo vedno težišče pri onem, ki bo delal realno politiko. Račune bomo pa vedno mi plačevali, dokler se jih ne naveličamo in ne poženemo voditeljev, ki niso voditelji. — To moč še imamo, kako dolgo še?

Samopomoč.

Nedavno se je vršil v Kranju planinski dan, na katerem se je razpravljalo o zboljšanju naših planin in povzdigi našega planšarstva. Posamezni govorniki so ob tej priliki povdarjali potrebo samopomoči, češ, da od

države ne moremo in ne smemo pričakovati, da bi mogla žrtvovati večje vsote v ta namen, ker so z ozirom na povojne razmere preštevilna razna vprašanja, katerih rešitev je prepuščena državni upravi.

Eliza Orzeszko:

Smrt doma.

Hrup kmečkega razgovora smehta, prepira; gruča konj, ki jih drže vsakovrstni ljudje za uzde, in goveda, katerim mečejo vrvi za vrat; gruča kmetov, Židov, kmečkih plemečev, pomešana, v oprsnikih, razgreta, v živahnem razgovoru, razvneti v želji po dobičku, žarečih oči pod zmečkanimi kučmami. Sredi gruče, pred široko odprtimi vrati sušilnice, staj, klavnic, na rzsuti slami, umazani in zgnečeni, — stara kočija, še lep in nov lahek voz, par brekov, potem vozovi, od katerih je na enih modro pobarvana mlatilnica, na drugih plugi z bleščečimi lemeži, pa brane, obrnjene z zobmi navzgor, zmešane noge miz in stolov, navadne rdeče omare, poškodovane ali razbite, neznansko brezoblično pohištvo, stvari, starina, ropotija. Vse to na velikem, revnem dvorišču, katerega oklepa z ene

strani gosto drevje, skoro popolnoma brez listja, z druge strani pa izza semtertja podrte lesene ograje, se razprostirajo pod jasnim nebom siva, daljna tiha polja.

Pod gostim drevjem, ki se s svojimi košatimi vrhovi dviga nad belim, dolgim domom, v globokem hodniku, podprtim s štirimi močnimi stebri, stoji miza in na njej zamazan črnlnik, nekaj sivega papirja, pero, temno od črnila, in zvonec, katerega ročnik predstavlja razkrečeno opico. Poleg mize trije stoli, na katerih ne sedi tačas nihče; z obeh strani je na hodniku po šest oken, nizko nad zemljo, — vsi trdno zaprti, pa brez notranjih oknic. Na skodlasti strehi, s široko strešnico in z ostrim slemenom, štrli na najvišjem drevesu štokrljino gnezdo, katero je bržkone skrivil veter.

Starinska hišna vrata, izrezljana, se široko odpro, in nekoliko ljudi iznaša skozi nje podolgasto in težko pohištvo, obenem močno ropota-

je s svojim preprostim obuvalom na nogah. Kakor na znamenje, je pohitel del gruče, ki se je motal okrog konj, goved in vozov, kar najbrže k hodniku. Skoro gotovo so gospodje uradniki že pozajutrkovali in bodo v kratkem nadaljevali licitacijo, ki so jo prekinili za pol ure. Konji, goveda, gospodarsko orodje in raznovrstna starina, ki so bile ž njimi napolnjene shrambe in druga gospodarska poslopja, so bili že prodani in prekupljeni, in zdaj je bila vrsta na pohištvo. Ho, ho, zanimivo je pohištvo takega starega doma, zelo starega, zakaj, stari vrtnar Joahim je trdil, in on že šteje nekako sedemdeset let, da je bila hiša zgrajena še za njegovega deda dni. Na vsak način so se morale zbrati tam vsakovrstne stvari, v tolikem času in za življenja tolikega naraščaja. Zato se pa tudi mladi Franuš Kuljik, ki se misli o pustu ženiti, tako preriva med ljudmi in stoji, smelo z rokami ob boke podprt, najbližje hodnika. Toda mlinar Za-

vruk in trgovec Mendel nista nava-jena, da bi komu na licitaciji popuščala; s prsmi udarjata ob trde lakte nadutega plemeča, z očmi pa kar požirata podolgovati divan, postavljen kraj hodnika, ki je globok, ves iz mahagonijevega lesa, z velikimi naslonjali in s prevleko, na katere temnem dnu se poznata dve beli, obledeli sliki, izvezeni na canevasu. Davno so že te slike izvezene, in stari Joahim še dobro pomni, ko je on še kot paglavec strigel za mizo in mu ni bilo še niti deset let, da jih je vezla stara gospa na okviru za vezenje s tako lepo volnico, in da so bile njegove oči in roke čisto omamljene, če je ribal tla in je samo za hip pogledal na vezenino. Takrat je bila tudi stara gospa še mlada in ni se poprijela lepega dela drugače, nego veselo prepevajoča; semtertja, ko ni bilo gospodarja doma, in so se otroci igrali na vrtu, je sedela sama s svojim vezivom ob odprtem oknu, skozi katerega je priplulo do nje šumenje listja, dehtenje cvetja in

To stališče je popolnoma pravilno. Res je, da mora državna uprava podpirati razne gospodarske ustanove, ker plačujemo pač državne davke, toda politične in gospodarske razmere so žal take, da za marsikatero panogo našega narodnega gospodarstva ne moremo pričakovati podpore samo od države, posebno še, ker je naša narodna skupščina pač torišče velikih političnih bojov za cilje ene ali druge stranke, ne rešuje pa gospodarskih vprašanj z ono vneto, kakor bi bilo to potrebno in kakor to tudi zaslužio.

Rešitev neodložljivih gospodarskih vprašanj je prepuščena samopomoči ljudstva, ki si mora samo pomagati potom gospodarskih in združnih organizacij.

V Sloveniji je združništvo močno razvito in združne organizacije so najpripravnější oblika ljudske samopomoči. Žal, da so se, tudi gotovih združnih podjetij polastili politični špekulanti, ki radi osebnih koristolovnih namenov ubijajo te organizacije. Pa prišel bo čas, ko se bo to nad njimi bridko maščevalo.

Ako pa prihaja ljudstvo pri reševanju gospodarskih vprašanj samo do zavesti, da je samopomoč edin izhod iz zastoja, ki ga je povzročila

vojna, potem je to znamenje, da ljudje trezno mislijo in da obsojajo politiko, ki kaže veliko negativnost z ozirom na rešitev perečih gospodarskih vprašanj.

Koliko dragocenega časa zapravljajo naši politiki v Belgradu za prazne fraze in intrigiranje, medtem ko ne pokažejo niti trohice dobre volje, da bi se lotili poslov, kakršnih jih zahteva čas in naše ljudstvo.

Naši ljudje vedo, da država ne more vsega storiti, in so zato do vzetni za misel samopomoči. Vidijo pa tudi, da bi se dalo več storiti, ako bi zastopniki ljudstva v parlamentu in drugod posvečali svojo skrb več dejanskim potrebam ljudstva in ne svojim strankarskim in osebnim namenom.

Polagoma prodira v naši javnosti spoznanje, da ne bo prej boljše, dokler tudi v politiki ne poseže ljudstvo po samopomoči ter naredi konec brezplodnemu hujskarstvu in požene ljudi, ki se igrajo z njegovimi interesi.

Ko bo to storjeno, bomo prišli v naši državi do smotrene gospodarske politike, ki jo nujno potrebujemo. Tedaj bo ideja samopomoči ljudstva na gospodarskem polju dobila močno zaščito tudi v državi.

Odprava kuluka.

Kuluk je strašil celo leto in menda na noben drug račun se ni toliko hujskalo dolge mesece, kakor ravno na račun takozvanega kuluka. Dasi je uvedba kuluka, ki se pri nas sploh še ni izvajal, zbudila mnogo upravičenega in neupravičenega razburjenja, vendar pa je v javnosti ostala skoro neopažena odredba v novem finančnem zakonu, ki je bil sprejet v seji narodne skupščine dne 30. marea, da se kuluk odpravi.

O kuluku se je že toliko pisalo, da bi bilo brezpomembno opozarjati na nedostatke in nedoslednosti v zakonitih predpisih, ki so ga uvažali. Glavno je, da je kuluk odpravljen. Odpravila ga je nova Pašić-Pribičevićeva vlada in razumljivo je, da ga je spričo novih volitev, ki jih je pričakovati, odpravila tem rajše. Na odpravi kuluka pa

sedanja opozicija nima nobene za sluge, ker bi bilo njej celo ljubše, ako bi kuluka sedanja vlada ne odpravila, da bi mogla obdržati še nadalje precej tehtno agitacijsko sredstvo v svojih rokah. Opozicija ni prisilila vlade k odpravi kuluka, pač pa so vladne stranke nagnili k temu koraku ozir na lastne volile.

Dasi se kuluk pri nas dejansko ni izvajal, je bil vendarle dolge mesece najglavnejši predmet agitaciji ljudskim zastopnikom, ki ga niso znali preprečiti. Sedaj je kuluk odpravljen in zadovoljni bi morali biti pravzaprav vsi: vladne stranke, ki so izbile nasprotniku močno agitacijsko sredstvo, opozicijske stranke, ki se jim ni treba boriti proti kuluku, gotovo pa volileci, ki jim ne bo več treba poslušati gonje radi kuluka in še manj opravljati tlako.

Politični pregled.

Verificiranje Radičevih mandatov.

Pretekli teden v sredo je verificacijski odbor imel zopet sejo, na kateri je razpravljal o nadaljnji verificaciji Radičevih mandatov. Najprej je obravnaval mandate, proti katerim so vložene pritožbe. Radikalni člani verificacijskega odbora so zastopali mnenje, da je za te slučaje izbrati posebno anketo, ki ima odločiti, ali se ti mandati sploh morejo verificirati. Pri glasovanju, ki se je vršilo najprej o verificaciji devetih mandatov, glede katerih so vložene pritožbe, je bilo z 11 proti 10 glasovi verificiranih vseh devet mandatov. Nato so razpravljali o 17 mandatih, proti katerim niso vlo-

žene pritožbe. Verificiranih je bilo soglasno vseh 17 mandatov.

Protesti opozicije.

Radi odlaganja sej narodne skupščine je vsa opozicija vložila protest pri predsedništvu narodne skupščine. Predsednik Ljuba Jovanović je odgovoril, da bo storil, kar bo mogoče; vendar pa ne ve, kdaj se bodo vršile seje narodne skupščine.

Sklepi vlade.

Vlada je sklenila, da se o priliki verificacije mandatov HRSS v plenumu narodne skupščine verificira samo onih 17 mandatov, ki so bili v odboru soglasno sprejeti. Za

otročji smeh. Vezla je in prepevala. Kadarkoli je vdela šivanko, je zapela, in semtertja je zapela tako močno, da je odmevalo po vsej hiši. Ravno pred gospodarjevim godom je jermnar Jurij prevlekel divan s temnim blagom s temi slikami, ki so izvezene na njem. Gospodar je bil zelo zadovoljen, a gostje, ki se jih je zbrala o godu silna množica, se niso nikdar mogli nagledati tega dela. Joahim se dobro spominja tega dne, ker se je pri buffetu dobro najedel, in nekaterim sovrstnikom, ki so se pripeljali z gosti, je pokazal na jelšah za vrtom gnezda škorcev in smrdokaver. Ko so plezali kot mačke na drevje, je donela iz hiše godba, pogovori, in ropotala je posoda na mizi. Po svetu vse zeleno, a v hiši vse veselo. Zato ni čudno, ko se vsega tako dobro spominja, da se starček v dolgem plašču do članov dviga na prstih in se z rokami obeša na hodnikovo ograjo, izteguje koščeni vrat in se tako trdo in silno zagleduje v obledle slike

na divanu, da mu hitro in vse hitreje trepetajo rumene trepalnice pod silnimi obrvmi. In tačas se plazi med njegovimi blatnimi čevlji in hodnikovo ograjo bitje, ki se istotako nečesa spominja, ter se oprezno izogiba človeški gruč in hiti k divanu. To je mal pes, ves sestradan; rumena dlaka se mu je vsa naježila, kakor je zanemarjena, rep je košat, zapuščen, oči so silno motne in belo obrojlene. Pohitel, skoro privlekel se je do divana, ovohal ga je, prislomil je smrček obenj in pričel tiho revskati. Mili divan! Stari pes se dobro spominja, da so nazivali ta divan babičin divan, da so na njem sedele osebe, ki jih je on ljubil in ki so mu s finimi prijateljskimi rokami nežno gladile dlako, ki je bila takrat še gladka. Semtertja je imel celo pravico, da je ležal na teh obledelih slikah, ker so se ljudje v gnječih prevrtili, stiskali, da se je moral potuhniti in leči pod divan; tam se je zvil v klopčič in samo od časa do časa malo porevskaval. Ljudje so

ostale mandate pa se sestavi anketa, ki bi imela preiskati vse vložene pritožbe. Vlada misli, da bi znašalo razmerje med vladnimi poslanci in opozicijo 127 proti 127.

Kdaj bo prihodnja seja skupščine?

Kdaj bo prihodnja seja skupščine, je še negotovo. Zadnje dni se je trdilo, da bo prihodnja seja skupščine sklicana za petek in da se bo na njej določil red za soboto dne 12. aprila: verifikacija mandatov. Po drugi verziji se ima vršiti seja v pondeljek in se na tej seji opravi verifikacija brez vsake obširnejše debate. Pašić je dosedaj stal na stališču, da se naj seja skupščine vrši šele po Veliki noči in se naj potem izvede verifikacija. Po verifikaciji

bi vlada dala ostavko, katero bi kralj sprejel ali pa odklonil. Kot gotovo se smatra, da bo prišlo do zaključka zasedanja in nato do razpusta narodne skupščine, volilni mandat pa da bo krona poverila sedanjji vladni koaliciji.

Pogajanja dr. Korošca z vlado.

Nekateri listi poročajo, da se je dr. Korošec za hrbtom opozicijskega bloka pogajal z radikalnimi zastopniki glede vstopa v vlado, da bi se tako blok razbil. Dasi se te vesti od strani Jugoslovanskega kluba dementirajo, so spričo dvojne vloge, ki jo je vedno igral dr. Korošec, te vesti zelo verjetne. Zato ni izključeno, da doživimo v sedanjem političnem položaju še marsikatero presenečenje.

Politične vesti.

+ **Rešitev krize.** Vsi politični krogi smatrajo kot edin izhod iz sedanjega političnega položaja razpust narodne skupščine in razpis novih volitev. To je bil tudi cilj Radičeve akcije, ki je napovedoval, da pošlje v Belgrad svoje poslance samo zato, da izsilijo nove volitve. Z volitvami bi bilo torej ustrežno vladi in Radiču. Toda dr. Korošcu brzkone ne bo ugajalo.

+ **Dr. Korošec na demokratskem shodu.** V Belgradu so imeli te dni demokratski Davidovičeve struje neko zborovanje, na katerem je govoril tudi dr. Korošec, ki je omenjal ob tej priliki tudi primorske Slovence, ki da trpe pod italijanskim nasiljem. Dr. Korošec seveda ob tej priliki ni povedal, da je tudi sam mnogo kriv, da je prišlo precej Slovencev pod Italijo in da nismo dobili za mejo takozvano Wilsonovo črto. V ostalem pa je bil dr. Korošecov govor na demokratskem (!) shodu zelo patriotičen. Govoril je zopet o močni jugoslovanski državi od Jadranskega do Egejskega morja. Dr. Korošec je zmeraj navdušen patrijot, kadar se mu bolj trdo godi.

+ **Politična pojedina.** V nedeljo so Davidovičevi prištaši priredili v Belgradu zabavni večer v hotelu »Slavija«, na katerem je govoril Ljuba Davidovič, ki je naglašal, da bo demokratska stranka vedno za enotnost države in naroda. Dr. Korošec, ki je za njim govoril, je naglašal, da se je prvič dogodilo na tej večerji, da so združeni pravi zastopniki vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev. Radičev posl. dr. Krnjevič pa je v svojem govoru naglašal, da hrvatski kmetje niso bili nikdar proti srb-

skim in je tudi nazdravil demokratski stranki. Tako so se na tej politični večerji sestali zastopniki treh ekstremnih političnih struj in so se prav dobro zastopili. O svojih programih in načrtih niso govorili. Če bo vsaka prihodnja skupna večerja potekla tako zadovoljivo, je seveda zelo negotovo.

+ **Dr. Koroševa dvoličnost.** Listi poročajo, da se je dr. Korošec pogajal že skrivaj z radikali, za katero ceno bi uskočil iz opozicijskega bloka v vlado. „Slov. Narod“ trdi n. pr., da bi bili dr. Koroševići ljudje pripravljeni izneveriti se Davidoviču, Radiču in Spahu za ceno, da se jim izroče štirje važni ministrski sedeži, predvsem ministrstvo za socialno politiko in da se jim prepusti v neomejeno oblast Slovenija. Predvsem pa so zahtevali, naj radikali takoj prekinijo vsako zvezo z Pribičevićevo stranko. Teh ponudb pa radikali niso sprejeli. — Tako se dr. Korošec še vedno lovi od enega ekstrema do drugega. Na Davidovičevih shodih govori, z radikali pa se skrivaj pogaja. Ni čudno, če mu nihče nič ne verjame.

+ **Radič in srbski zemljoradniki.** V zadnjem „Slobodnem domu“ je zapisal Stjepan Radič: „Hrvatska seljačka stranka kot človečanska in republikanska prihaja javno k srbskim zemljoradnikom in srbskim demokratom. Reči se more, da je s prvimi danes že povsem enega duha, a z drugimi ima enako poštenje ter eno in isto ustavno demokratsko metodo.“ — Kakor je videti, skuša Radič poglobiti stike s srbskimi zemljoradniki, in zato ni čudno, ako so se že pojavili glasovi o fuziji z njimi.

Po svetu.

* **Volitve v Italiji.** Preteklo nedeljo so se vršile v Italiji državnozbornske volitve. Kakor se ceni je od 12 milijonov 693 tisoč vpisanih volilcev glasovalo okrog 7 milijonov volilcev in je dobila fašistovska lista okoli 4 milijone glasov. V severni in srednji Italiji je bila udeležba povprečno nad 60 od-

stotkov, v nekaterih provincah, kakor v genovski in bolonjski do 80 in 90 odstotkov, dočim pa je bila v južni Italiji, na Sardiniji in Siciliji znatno slabjša, od 45 do 55 odstotkov. Od manjšinskih strank bo zastopana Ljudska stranka (Partito popolare) s 40 do 50 poslanci, unitaristični socialisti s 40. Od približno 60 odstotkov volilnih upravičencev, ki so se udeležili volitev, je dobila fašistovska stranka nad 70 odstotkov oddanih glasov. Po sedanjih rezultatih, ki pa še niso definitivni, so dobili v Julijski Benečiji fašisti 173.563, Jugoslovani 29.078, unitarci 13.114, popolari 22.000, republikanci 9744, demokrati 5707, komunisti 20.648, maksimalisti pa 5064 glasov. Manjšinske liste dobe v Julijski Krajini skupno 8 mandatov, in sicer: 2 Jugoslovani, 2 popolari, 2 komunisti, 1 unitarci in 1 republikanci. Od Slovencev sta izvoljena dr. Stanger in dr. Engelbert Besednjak.

* **Razpust komunistične stranke na Bolgarskem.** Sofijsko kasacijsko sodišče je proglasilo komunistično stranko in vse njene institucije kakor tudi novo delavsko stranko, ki so jo ustanovili komunisti, za protizakonito in jo razpustilo na podlagi zakona o zaščiti države. Vsa imovina stranke je konfiscirana.

* **Jugoslovanski poljedelci v Pragi.** V Prago je prispela pretekli teden prva skupina mladih jugoslovanskih

se tačas tako gnetli okrog mize s črnilnikom da se je izmed njih videla od uradnikov samo čepica s svetlo zvezdico, bled, oster profil, in suha, dolga roka, ki je premetavala papirje. Ozka usta bledega profila so glasno in jasno izgovarjale nekaj besed, in so še glasneje in bolj jasno pritiskale vprašanje:

— Pet! Kdo da več?

Franuš Kuljik rdi in kriči z globokim basom:

— Petinpetdeset!

Kuljik je naprosil mlinarja, in on molči, no trgovec vidi, da je to pravi mahagonijev les, in zapišči:

— Šest!

Bledi profil ponavlja:

— Šest! Tretjič! Kdo da več?

Kuljik se je ves razvnel, pa zakriči:

— Sedem!

— Kdo da več?

(Dalje prih.)

poljedelcev, ki so prišli v Českoslovaško, da se praktično spoznajo z obdelovanjem polja v tej državi in da si ogledajo poljedelske razmere v Českoslovaški. Na praški postaji so jih pozdravili zastopniki českoslovaških poljedelskih organizacij, zastopniki mednarodnega poljedelskega urada in jugoslovskega kolonija. V dvorani poljedelskega združenja je bila prirejena svečana dobrodošlica. Mladenci so bili poslani na posamezna večja posestva, kjer bodo izvrševali svoje praktično delo. V Českoslovaški ostanejo do no-

vembra. Medtem časom pojdejo več. *** Volitve na Bavarskem.** Dne 6. t. m. so se vršile volitve v bavarski deželni zbor. Od 401.472 volilnih upravičencev je glasovalo 300.867. Od teh je dobila bavarska ljudska stranka 59.536, komunisti 47.986, neodvisni socialisti 1383, socialisti 51.489 in nacionalni blok 104.072.

* Rimski pakt pred Zvezo narodov. Zastopnika Italije in Jugoslavije sta 7. t. m. izročila generalnemu tajniku Zveze narodov siru Drumontu dne 29. januarja v Rimu sklenjeni dogovor.

Domače vesti.

— **P. n. gg. naročnike prosimo, naj poravnajo zaostalo naročnino.**

— **Avtomobilna zveza Novo mesto-Brežice.** S 1. aprilom je bila zopet upostavljena avtomobilna poštna zveza med Novim mestom in Brežicami. Vožnje ima državna pošta v lastni režiji. Iz Brežic odhaja avtomobil ob 7. uri zjutraj, iz Novega mesta pa se vrača tjakaj ob 15.45.

— **Nov semenj.** Na Veliki Slevici pri Velikih Laščah bo na belo soboto, t. j. 26. aprila prvi letni semenj za kramo, živino in konje. Od postaje Velike Lašče je samo tri kilometre do Vel. Slevice.

— **Direktna telefonska zveza z Italijo.** Na podlagi konvencije o uvedbi direktnih telegrafskih in telefonskih zvez med našo kraljevino in Italijo je vzpostavljena od 1. t. m. dalje direktna brzovajna in telefonska zveza med Belgradom in Reko. Na podlagi iste konvencije se z 10. t. m. vzpostavi direktna zveza z Benetkami, Trstom in Gorico.

— **Kongres jugoslovanskih hišnih posestnikov.** V dneh od 28. do 30. marca se je vršil v Belgradu prvi kongres jugoslovanskih hišnih in zemljiških posestnikov, katerega se je udeležilo nad 200 delegatov iz vseh krajev naše države. Zbor je sprejel sledeče resolucije: Ustanovi se Glavni Savez hišnih in zemljiških posestnikov v kraljevini SHS s sedežem v Belgradu, ki bo v stalnem kontaktu z mednarodnim savezom svojine v Parizu. Slovenija odpošlje v njega tri odbornike. Sedanji Zvezi v Sloveniji in na Hrvaškem pa ostaneta še nadalje s svojim delokrogom ter se ustanove podobne zveze še za Bozno, Vojvodino in Srbijo. Vlada se pozivlja, da takoj donese davčno reformo, ki bo slonela na temelju enakega obdačenja in enakega sistema za vso kraljevino. To obdačenje pa naj se vrši od čistega donosa na progresivni način. Resolucija o agrarni reformi ugotavlja, kako neenako se je izvedla agrarna reforma v posameznih pokrajinah in kako so bila z reformo oškodovana zlasti mesta, ker so se zemljišča delila osebam, ki so z njimi spekulirale. Zahteva se dalje suspendiranje stanovanjskega zakona ali vsaj, da se

slednji več ne podaljša. Nadaljnja resolucija pripušča Glavnemu Savezu, da prouči ustanovitev lastne banke in zavarovalnice vseh posestnikov. Zahteva se tudi revizija zakona o taksah. krat na ekskurzije v poljedelska središča. Proti koncu se bo vršil poljedelski tečaj, da se spoznajo tudi s poljedelskimi teorijami.

— **Nečuvjen zločin v Šmihelu.** Pred nekaj tedni je v Šmihelu pri Novem mestu umrl posestnik Josip Košiček, ki je veljal za zelo premožnega. Po njegovi smrti se je pričela širiti govorica, da je glasom njegove poslednje volje s truplom vred pokopan tudi velik del njegove zlatnine, ura, prstani itd., in celo velika vsota v gotovini, v kovancih in papirnatem denarju. Kmalu se je po Dolenjskem govorilo, da je z ranjnim Košičkom poleg zlatnine zakopanih v njegovem grobu gotovine za dva milijona. Neznani storilci so v noči od sobote na nedeljo na šmihelskem pokopališču izkopali Košičkov grob, razbili rakev in izvlekli iz nje trohneče truplo ter je preiskali. Da ni bilo v grobu pričakovanih dveh milijonov niti večjih množin zlatnine, je jasno. Ko so svoje delo končali, so trohneče truplo zopet zakopali, toda ne pravilno, marveč 3-4 prste globoko. Oblasti so uvedle preiskavo.

— **Kongres Orjun v Belgradu.** Dne 6. in 7. t. m. se je vršil v Belgradu kongres vseh Orjun, katerega so se udeležili delegati vseh pokrajin. Ugotovilo se je, da ima organizacija 450.000 članov.

— **Trošarinska naklada na vino v Zagrebu.** Zagrebški občini je pokrajinska uprava dovolila, da pobira na vino pod imenom »točarina« trošarinsko naklodo po 1 Din za en liter. V Ljubljani znaša mestna trošarinska naklada za en liter vina že nekaj časa po 2 Din, torej še enkrat toliko nego v Zagrebu.

— **Poljedelski tečaji pri naši armadi.** Poljedelsko ministertvo je sklenilo, da otvori letos poljedelske tečaje za vojakе pri vseh divizijah. Prvi poljedelski tečaj bo otvorjen za vojakе belgrajskih polkov. Meseca maja se uvede poljedelski pouk v podoficirski šoli v Belgradu in najbrž tudi v vojaški akademiji v Belgradu.

Planšarstvo v Sloveniji.

V bohinjkih planinah se je pred dvanajstimi leti začelo z delom za ohranitev in povzdigo planin, a šele nova planinska zakona iz leta 1909, sta vzoru naprednih evropskih držav začrtala pot do zadovoljive rešitve tega vprašanja. Sve-tovalna vojna pa je onemogočila vsak napredek. Po vojni se je pod vodstvom dr. Spiller-Muysa, vodje krajne komisije za agrarne operacije, začelo zopet z delom za izboljšanje in povzdigo planin. Ker je večji uspeh mogoče le s sodelovanjem ljudstva samega, je krajni komisar sklical predsednike okrajnih planinskih odborov in prijatelje planšarstva na tako zvano planinska dneva: za Gorenjsko v Kranju dne 25., za Štajersko pa v Mozirje dne 30. marca. Oba dneva sta pokazala izredno zanimanje ljudstva. V enem kakor v drugem kraju je prišlo k važnemu zborovanju po več nego 300 planinskih kmetov. G. dr. Spiller-Muys je imel ob tej priliki daljše poljudno predavanje o naših planinah, iz katerega posnemamo

nastopno: V Sloveniji imamo skupno 157 večjih in manjših planin, od katerih največje obsegajo do 1200 in več hektarjev. Na teh planinah se je v letu 1923. paslo vsega 9942 normalnih glav živine povprečno po 100 pašnih dni. Vrednost te paše je preko 11.000.000 Din, vrednost planin pa okroglo 280.000.000 Din. S tem bi bilo mogoče gojiti skoro dvakrat toliko, posebno mlade živine. Posebne važnosti je gojenje plemenske živine, ki bi se mogla oddajati v južne kraje države. Od vseh 157 planin pa je doslej melioriranih komaj 27, ali 17 odst.; izdatnost našega planšarstva se bo torej mogla s popolno regulacijo dvigniti vsaj na dvakratno. — Predavatelj je pojasnil namene, ki so ga vodili za sklicanje planinskih dnevov. Planine je treba ohraniti, jih meliorirati in končno urediti njih gospodarstvo. Planinci so se z veseljem izjavili pripravljeni za vsake žrtve in za sodelovanje, da le izboljšajo svoje planine. Oba dneva sta imela popoln uspeh.

Volitve v Italiji.

Ker je za nas Slovence zanimiv zlasti izid volitev v slovenskih primorskih pokrajinah, prinašamo v nastopnem kratak pregled razmerja glasov, oddanih pri državnozbornih volitvah preteklo nedeljo.

I. Tržaška pokrajina.

V tržaški pokrajini (brez treh sekcij: Slavina, ena sekcija iz Doline in Štorje) je bil nastopni izid:

1. Unitarci	861
2. Popolari	1144
3. Republikanci	4320
4. Demokrati	311
5. Slovani	5818
6. Komunisti	7033
7. Fašisti	23.557
8. Maksimalisti	995

Prednostni glasovi v tržaški pokrajini (brez omenjenih treh sekcij) na slovenski listi so sledeči:

1. Wilfan	3417
2. Besednjak	3040
3. Stanger	3275
4. Brajša	39
5. Podgornik	393
6. Biležnik	33
Neveljavnih glasov	2764
Nepriznanih	307

II. Istrska pokrajina

1. Slovani	6657
2. Fašisti	51.580
3. Popolari	1070
4. Komunisti	3131
5. Republikanci	2455
6. Maksimalisti	375
7. Unitarci	200
8. Demokrati	331

III. Goriška in Furlanija

1. Slovani	16.255
2. Fašisti	86.555
3. Popolari	19.855
4. Unitarci	12.034

5. Komunisti	10.371
6. Demokrati	5238
7. Maksimalisti	3628
8. Republikanci	2815

IV. Zadrška pokrajina

1. Slovani	63
2. Fašisti	1784
3. Republikanci	220
4. Komunisti	43
5. Popolari	36
6. Demokrati	13
7. Maksimalisti	10

Končni izid volitev v Trstu

Na podlagi uradnih podatkov so končni izidi iz vseh 78 tržaških volišč sledeči:

1. Unitarci	706
2. Popolari	531
3. Republikanci	3610
4. Demokrati	268
5. Slovani	2577
6. Komunisti	4648
7. Fašisti	17.666
8. Maksimalisti	679

Končni izid volitev v Julijski Krajini

Skupni izid glasovanja v Julijski krajini je:

1. Unitarci	13.114
2. Popolari	22.000
3. Republikanci	9.744
4. Demokrati	5.707
5. Slovani	29.338
6. Komunisti	20.648
7. Fašisti	163.563
8. Maksimalisti	5064

Fašisti so dobili 56% vseh glasov. Manjšinske liste so zbrale 105.615 glasov. Manjšinski kolektivnik znaša 13.202. Osem poslanskih mest se razdeli med manjšine takole: 1. Slovani 2; 2. komunisti 2; 3. popolari 2; 4. unitarci 1; 5. republikanci 1.

Gospodarstvo.

g Jesenska setev. Podatki o jesenski posevki so v glavnem zbrani. Ozimne pšenice je bilo zasejane 1.647.457 ha, ječmena 246.403, rži 158.678, ozimnega ova 4.132 ha. Lansko leto (1922) je bilo zasejano ozimne pšenice 1.450.617 ha, ječmena 214.434 ha, rži 108.836 ha. Po pokrajinah je bilo posejano pšenice v severni Srbiji 402.668 ha, v južni Srbiji 133.389 ha, v Hrvaški 363.314 ha, v Bosni 130.493, v Vojvodini 529.706, v Sloveniji 15.825, v Dalmaciji 21.000 in v Črni gori 2.019 ha; rži v severni Srbiji 18.187, v južni Srbiji 45.911, v Hrvaški 42.125, v Bosni 11.169, v Vojvodini 6.916, v Sloveniji 26.614, v Dalmaciji 2600 in v Črni gori 1.464 ha. Stanje ozimne posevke je povsod zelo dobro, ker dosejati ni primanjkovalo vlage in tudi manj vlažno leto ne bo oviralo vegetacije. Tako smemo računati, da bo letošnji pridelek zopet nekoliko prekosil lanskega.

g Lesni promet v sušaški luki. Časopisje poroča, da se nahaja sedaj v sušaški luki pet velikih jadernic, ki kreajo les. Nekaj jih je že natovorjenih in se pripravljajo za odhod. Vse skupaj bodo vkrcale povprečno okrog 60 vagonov lesa, ki ga prepeljejo v glavnem v južno Italijo in nekatera istrska mesta. Mnogo lesa se tudi prevažna s Sušaka na Reko, kjer se vkrcava za Italijo. Razen tega pride dnevno na Reko okrog 20 vagonov lesa večinoma iz Slovenije preko Sv. Petra in Postojne.

g Angleški finančniki v Jugoslaviji. V kratkem prispe preko severne

Italije na Sušak družba angleških finančnikov, ki si bodo predvsem ogledali susaško luko in preštudirali njeno ureditev. Za tem nameravajo posetiti vsa večja mesta naše države, da prouče naše gospodarske razmere ter da spoznajo naše poljedelske in finančne kroge. Angleški finančniki nameravajo plasirati svoj kapital v naši državi.

g Aktivnost poljske trgovinske bilance. Iz poljske trgovinske bilance za leto 1923. je razvidno, da je znašal uvoz v tem letu 1118 milijonov zlatih frankov, izvoz pa 1195 milijonov zlatih frankov.

g Čiščenje vina. Vino, ki se začena kvariti in kisati, lahko očistiš takole: Vrzi v pokvarjeno vino par koscev oglja od zdravega brezovega lesa — in po kratkem času se vino zopet izčisti ter postane tako, kakoršno je bilo.

g »Italjug«, nov mesečnik, posvečen italijansko-jugoslovanskim ekonomično trgovskim zadevam, je začel izhajati v Milanu. Ureja ga trgovski ataše našega konzulata v Milanu dr. Antonije Filipič in stane letno 100 Din. Namen temu mesečniku je poglobiti trgovske odnose med obema narodoma. Revija ni organ italijansko-jugoslovanske komore, ampak je čisto jugoslovanska akcija, katera dosedaj še ni subvencionirana od vlade. Priporočamo našim trgovskim in industrijskim krogom, da revijo naroče (Milano Via S. Maria Fulcorina 17) in da v njej inserirajo.

maga. Porabi se tudi lahko sledeče sredstvo. Zavri v loncu 2 litra vode ter kuhaj v njej ½ kg navadnega mila. Ko se malo dobro raztopi, vzemi čopič ali kurja peresa in namaži stene z milnico. Po preteku dveh dni namaži stene iznova s tako milnico, kateri pa prideni še precej galuna. Če tudi to ne pomaga, daj stene betonirati.

g Pecivo k čaju. Zgneti v testo 56 dkg fine presejane moke, 25 dkg sladkorja, 3 cela jajca, 6 dkg surovega masla, ½ litra sladke sveže smetane in 5 dkg jedilne sode. Zvaljaj testo in izreži različne oblike, ki jih speci v pečni. Te vrste pecivo se jako dolgo hrani.

Za gospodinje.

g Proti nahodu. Dobro sredstvo proti nahodu je vdihavanje vodne pare. V ta namen napolni lonec s kropom in vrzi vanj približno kavno žličko kafe. Potem se nagni nad lonec in vdihavaj par skozi nos; nsta pa imej zaprta. To priprosto sredstvo olajša tudi najhujši nahod, da človek lažje diha in mu ni tako težka glava.

g Vlažne stene. Stanovanja z vlažnimi stenami so jako nezdrava. Od vlažnih stanovanj prihajajo najrazličnejše bolezni. Da se temu izognemo, je treba pridno zračiti stanovanja, da se stene osuše. Žalibog po nekaterih stanovanjih tudi to ne po-

g **Fin suhor.** Mešaj pol ure 50 dkg sladkorja s petimi celimi jajci, potem pridene nastrganih olupkov polovice limone, dve žlici vanilijevega sladkorja, eno žlico cimeta, 6 dkg drobno zrezanega citronata, 18 dkg na tanke rezance zrezanih mandeljev in 26 dkg najfinejše pšenične moke. Zmešaj to testo in ga deni v namazano formo. Peči suhor eno uro, potem reži še vročega in ga v peči na obeh straneh lepo rumeno opeci.

g **Pomerančni sok z jajci.** Kjer imate bolnika v hiši, je dobro, da mu preskrbite pijačo, ki je hladilna in obenem redilna. Bolnik ne more in tudi ne sme jesti vsake hrane, zato je taka pijača, ki ima redilne snovi v sebi neobhodno potrebna. Izžmi sok ene limone in ene pomaranče. Ubij dve jajci in sicer tako, da narediš luknjico v enem koncu, kjer ti jajce izteče. Beljaka se drži tanka mrežica, katero prereži s škarjami, da ne bo v pijači nitk, ki so zoprne. Deni sok, jajci in žlico sladkorja v steklenico, zapri trdno in tresi toliko časa, da postane penasto. Spravi to na mrzlem in prilij vode nekoliko, kadar daš piti.

g **Razni nasveti Črnilo za čevlje** se strdi in ni več za rabo. Prilij mu par kaplic trpentina in čez nekaj minut ga

lahko rabiš kot novega. — Ko prineseš meso iz mesnice, ga takoj odvij in položi na krožnik. Če ga pustiš v papirju zavitega, izgubi mnogo soka, katerega popije papir. — Pletene kovčke namaži z varnižem, kakor ga rabijo za vozove. Varniž napravi skorjico, ki je nepremočljiva. — Poleg šivalnega stroja si postavi papirnato vrečo, če nimaš druge košarice. Kar niti odtrgaš in krp zavreš, deni vse sproti v vrečico. Prihraniš si precej pometanja in pospravljanja, ki se nabere, kadar kaj šivamo. — Preproge se s časoma tako obrabijo, da izgubijo vso trdoto in take ne ležijo več gladko, ampak se vihajajo in nabirajo v gube. Tako preprogo najprej dobro očisti, potem jo pa položi narobe na čista tla. Pribij jo v več krajih, da bo dobro napeta. Kupi četrt kilograma lepa ter ga raztopi v enem litru vode. To postavi v drugo posodo, naliži z vročo vodo. Ko je ves lep raztopljen, enakomerno poškopri s to tekočino preprogo. Če je preproga bolj tanka, pazi, da ne pride moko na lice, ker bi preprogo pokvarilo. Zmoči tako, da bo mokrata ostala samo narobe. Pripravno je, ako jo namažeš s kakim čistim ome-lom, ker tako gotovo enakomerno namažeš. Pusti, da se popolnoma posuši predno preprogo preobrneš.

mi v letu. Letošnje poletje bomo imeli po Gabrielovi napovedi približno 20 neviht. Vroča poletja nimajo vselej največ neviht; tako je imelo leto 1921. n. pr. samo 15 neviht. Minimum neviht pomeni navadno tudi minimum deževja. Letošnje poletje nam utegne torej prinesiti precej suše.

r **Dva brata.** Iz Londona se poroča o jako čudni enakosti življenja dveh bratov. Dvojčka Rihard in John Webber sta bila rojena l. 1851. Ko sta bila 12 let stara, sta vstopila v livarno v Walesu ter tam delala šestdeset let drug poleg drugega. Oba sta se poročila isti dan in stanujeta v isti hiši. Vsak izmed njiju ima deset otrok in sicer Rihard 7 dečkov in 3 deklice, John 7 deklic in 3 dečke. Oba sta cerkvena peyca in poučujeta že 57 let v nedeljski šoli.

r **Ivan Orth umrl v newyorški bolnišnici.** Iz Newyorka poročajo, da je pred dnevi umrl v bolnišnici Kolumbus neki Orlov, ki je baje istoveten z Ivanom Orthom, bivšim avstrijskim nadvojvodo Ivanom Salvatorjem, ki je izginil leta 1889. Ravnatelj bolnišnice je prepričan, da je pokojni Ivan Orth, kar sklepa tudi po številnih brzojavkah, ki jih je pokojnik prejemal iz Avstrije in po poznavanju, ki ga je Orlov imel o avstrijskih zadevah.

r **Siamski teleti.** V nekem mestu v Italiji se je dogodil čuden slučaj, da je neka krava povrgla dvoje telet, ki sta sicer popolnoma normalni, vendar pa sta na zadnji strani zrasli skupaj kot nekoč svetovnoznana siamska dvojčka. Vsako izmed telet je popolnoma pravilno zraslo, na zunan in znotraj, vendar pa imata obe samo eno srce, tako, da je izključeno misliti na operacijo, ki bi ju mogla ločiti. Mislijo, da ne bosta mogla dolgo živeti, in kupil jih je že nek muzej za svojo zbirko.

r **Mačkin zločin.** V nekem malem italijanskem mestu se je dogodil strašen zločin: Neka 75 letna starka se že dalje časa ni pojavila iz svoje hiše. Sosedom se je zdelo sumljivo, pa so vdrli v njeno sobo. Ležala je v postelji mrtva in vsa objedena, poleg nje pa je stala njena mačka in žrla meso z njenega telesa. Razlagajo si to tako, da se je mačka vsled nečesar razjezila in svojo gospodinjo vgrizla, kar je slabotno, srčno

bolno starko umorilo. Ker pa je bila mačka dalje časa zaprta brez hrane, je pričela jesti starko, in bi jo gotovo do kosti oglodala, da niso tega preprečili sosede, ki so vdrli v sobo.

Tržne cene.

Zito. Pšenica je imela pretekli teden zelo nestanovitno tendenco. V Bački so cene pšenice nazadovale od 340 na 320 Din z vtovornih postaj. V Srbiji se je dobila pšenica ponekod po 307 Din. Za hrvatsko pšenico se zahteva 325 Din s postaje. Ječmen se je ponujal v Bački po 340 Din. Oves se je trgoval po 240 do 245 Din na baških postajah. V turščici je bilo jako malo prometa. Ponuja se blago po 235 do 237,5 Din z baških postaj. Moka, prvovrstno blago, je notirala 560 do 570 Din paritetno v Zagrebu. Otrobov je malo na trgu. Trguje se blago po 225 do 240 dinarjev paritetno v Zagrebu.

Živina. Na živinskem sejmu v Mariboru so bile 8. t. m. nastopne cene za kg žive teže: voli debeli 12.50—13.25, poldebili 10.50—11.75, plemenski 7—10, biki za klanje 12.50, krave klavne debele 12—13, plemenske 9.50—11.50, za kloba-se 6.25—9, mozne in breje 10, mlada živina 10.24—13 dinarjev. — Na Dunaju so bile 7. t. m. nastopne cene za kg žive teže v tisočakah aK: voli 12—17 (izjemoma 20), biki in krave 12—16,5, slaba živina 8—11.

Jajca. Jajca so se pretekli teden prodajala v Hrvatski in Slavoniji po 85—95 par, v mestih 1—1.20, v Vojvodini 1.10—1.35, v Srbiji 1—1.10 za komad.

Izdaja konzorcij »Ljudskega tednika«. — Odgovorni urednik Fr. Jereb. — Tisk J. Blasnika nasl. v Ljubljani.

Kupim

vsako množino tramov in vseh vrst rezanega in okroglega lesa. — Ponudbe z »noto«, obveznimi cenami in dobavnim časom pod »Prodam« na upravo »Ljudskega tednika«.

Raznoterosti.

r **Zakaj je žena zgovornejša nego mož.** Nek inozemski list piše o tem sledeče: V tretjem možganskem zavinku je oddelek, ki se imenuje »Brokasov zavinek« po nekem francoskem zdravniku. Tu je sedež zmožnosti govorice. Po natančnem merjenju se je dognalo, da je ta zavinek pri ženski večji nego pri moških. Torej, če je dognano, da je pri ženi zmožnost govora večja, kaj čuda, če tudi več govori. Pa zakaj ima žena svoj »Brokasov zavinek« bolj razvit? Tudi zato se je našel odgovor. Žena ima že tisočletja opravka z otroci in ti so vedno mnogo izpraševali: Kaj je torej bolj naravno, da ravno mati odgovarja na celo množico vprašanj. In to je vzrok, da je žena postala tako zgovorna.

r **Medvedu podobno tele.** V Istri se je dogodil čuden slučaj. Pri nekem kmetu sta iztelili dve kravi. Prva je iztelila lepo tele, druga pa nekaj, kar je bolj podobno medvedu nego teletu. Glava je bila medvedja, telo kosmato, namesto parkljev je imelo šape. Vsa vas je ogledovala to čudno tele, katero so naposled ubili in zakopali.

r **Slep pastor.** V največji londonski cerkveni občini so izvolili te dni slepega Jurija Wytletona za svojega pastora. Duhovnik je znan kot izvrsten teolog. Rodil se je slep kot sin revnih kmetijskih staršev. Ljudski učitelj

je spoznal dečka kot izvanredno nadarjenega ter izposloval, da so ga poslali v Norvod, v šolo za slepce, pozneje celo na vseučilišče. Slep visokošolec se je izvanredno pridno učil teologije, pri čemur mu je pomagal njegov tovariš, ki mu je čital knjige. Wytleton je izboren govornik. Njegova žena mu pomaga pri pismenih delih. Ko je nastopil svojo službo, si je dal napraviti nazoren zemljevid za vso cerkveno okolico. S pomočjo te karte se more gibati sam brez pomoči in orijentirati po vsej okolici.

r **Najmlajša tipkarica.** Iz Pariza se poroča, da piše, tam živeča petletna deklica Raule Pinson, 40 besed v minuti po nareku na stroju.

r **Kakšno bo letošnje poletje?** Znan francoski meteorolog Abbé Gabriel je predložil akademiji znanosti svojo študijo o periciteti neviht, v kateri na podlagi mnogoletnega proučevanja napoveduje za letošnje poletje le malo število neviht. Nevihte kakor tudi deževje se pojavljajo v gotovih periodah. Po statistiki abbéja Gabriela se nahajamo v periodi minima, ki je pričelo leta 1920. ter bo najbrže končalo leta 1927. Ta perioda odgovarja približno periodi 1883. do 1889, v kateri je bilo letno 20 do 21 neviht. Naslednja perioda, ki bo trajala do leta 1945., šteje 17 do 27 neviht v letu. Potem prične perioda maksima s 34 do 35 nevihta-

je poplačan trud in delo gospodinje, ako pri pranju uporablja dosledno

samo

MILO „GAZELA“

Priporoča se mizarstvo

ERMAN & ARHAR

St. Vid, nad Ljubljano 4.

za vsa stavbna in pohištvena dela. Stalna zaloga pohištva in tapetniških izdelkov. Cene nizke! Delo solidno!

Načrti in preračuni brezplačno.

Združene opekarne d. d. Ljubljana

Telefon 733.

naznanjajo, da so otvorile

v sredini mesta na Miklošičevi cesti 13 tovarniško zalogo vseh vrst opeke lastnega izdelka.

Opeka je na razpolago v poljubnih množinah po najnižji ceni.

Hranilni in posojilni zavod

r. z. z. o. z.

v Ljubljani na Dunajski cesti štev. 23

sprejema hranilne vloge pod najugodnejšimi pogoji

upoštevajoč od finančnega ministra že naznanjeno davčno prostost hranilnih vlog.

Vloge na tekoči račun, najugodnejše po dogovoru.

Daje posojila proti popolni varnosti, najkulantnejše.

Uradne ure od 9. do 12. dop.